

EFICIENȚA ECONOMICĂ - ELEMENT HOTĂRĂTOR ÎN DECIZIA DE INVESTIȚII

Autor : lector superior Marcel GÎRBU

Universitatea Tehnică a Moldovei

***Abstract:** Evaluation of the investment projects effectiveness is one of the most principal elements of the investment analysis; it is the major instrument of the right choice of the most effective investment projects from several of them, improvement of the investment programmes and minimization of the risks.*

***Cuvinte cheie:** activitate economica. efecte utile, activitate de investitii, management efficient, costuri investitionale, rezultate maxime.*

Pentru realizarea unui obiectiv de investiții, în practică există mai multe posibilități concretizate în diferite variante, fiecare având avantajele și dezavantajele sale. De aceea este necesar ca alegerea variantei după care se va executa investiția să fie făcută pe baza unor criterii și calcule rigurose științifice. Aceste calcule trebuie să indice alegerea celei variante care prezintă cele mai mari avantaje, altfel realizarea investiției se va dovedi neinspirată. În esență, prin eficiența economică a investițiilor trebuie să se înțeleagă faptul că prin consumarea unor fonduri de investiții se impune obținerea de rezultate maxime. O expresie la modul general a eficienței economice este dată de relația dintre efectele utile obținute dintr-o anumită activitate economică și cheltuielile, adică eforturile, realizate în activitatea respectivă. În expresie matematică, eficiența economică se exprimă sub forma: $E_e = E_f/E_r$ maxim, adică maximizarea efectelor, sau $E_e = E_r/E_f$ minim, adică minimizarea eforturilor, E_f unde: E_f – efectul economic; E_r – efortul economic.

Așadar, eficiența economică înseamnă obținerea unor efecte economice utile, în condițiile cheltuirii într-un mod rațional și economic a unor resurse materiale, umane, financiare, folosindu-se pentru aceasta metode științifice de organizare a activității. Făcând o analiză a noțiunii de eficiență economică a investițiilor se constată că aceasta este o sumă de factori calitativi, fapt ce îi conferă acesteia un caracter complex, vizând perfecționarea activității în domeniul în care are loc punerea în funcțiune a investiției respective, care poate fi de modernizare, re tehnologizare, reconstrucție sau dezvoltare. În practica curentă de realizare a investițiilor se face adesea greșeala când se consideră că noțiunea de eficiență economică a investițiilor este una și aceeași cu rezultatele utile ale acestora. Spre exemplu: vânzarea unor produse de un nivel calitativ superior se apreciază ca fiind întotdeauna o activitate eficientă. În realitate, obținerea unei calități superioare poate fi rezultatul unui consum de muncă exagerat care face ca activitatea să se desfășoare în mod ineficient. Realizarea unor produse de o calitate superioară constituie o condiție de bază a unei activități eficiente, dar realizarea acesteia cu costuri foarte mari este de neadmis.

O eficiență economică ridicată se obține în condițiile aplicării în procesul de producție a unor tehnologii moderne și care valorifică la cote superioare materiile prime și energia, asigurând produse de calitate superioară la un cost redus. Mărimea eficienței economice influențează în primul rând agentul economic unde ea se înregistrează, dar ea are importanță și pentru economia națională în ansamblul ei, căci prin creșterea producției reducerea costurilor de fabricație, sporirea rentabilității etc. se obține un spor al venitului național.

De fapt, în ansamblu, corelația dintre eforturi și efecte din punct de vedere cantitativ se exprimă prin indicatori de eficiență care de regulă îmbracă forma unui raport matematic. Dat fiind caracterul său complex, eficiența economică a investițiilor nu poate fi exprimată printr-un singur indicator.

Este bine cunoscut faptul că în activitatea de investiții, chiar mai sever decât în oricare altă activitate economică: cercetare, proiectare, producție, servicii etc, cheltuielile se evidențiază cu o maximă rigurozitate, aceasta, pe de o parte se datorează faptului că în marea majoritate capitalul investit este împrumutat, pentru care se plătește o dobândă, iar pe de altă parte faptului că odată proiectul de investiții materializat în construcții, utilaje etc. devine ireversibil în condiții avantajoase. Stabilirea cheltuielilor de investiții precum și a efectelor acestora, rezultate ca urmare a materializării unui proiect, exprimă de fapt calculul de eficiență economică al proiectului de investiții analizat.

Într-o economie concurențială, în care cererea și oferta pieții este elementul hotărâtor în bună desfășurare a activității economice, compararea rezultatelor, a efectelor economice cu eforturile depuse,

adică cu costurile aferente este o necesitate a unui management eficient, rațional. Practica economică a demonstrat faptul că o evaluare a eficienței economice a unei investiții se poate realiza numai prin analiză, și compararea în comun a eforturilor și a efectelor acesteia. Deci, în activitatea de investiții se operează cu informații având un avansat grad de certitudine în ceea ce privesc eforturile, costurile investiționale, și cu niveluri, valori, mărimi, intensități, de regulă previzionate în ce privește efectul.

Dat fiind specificul activității de investiții și ca urmare a documentațiilor și a proiectelor tehnice elaborate, putem cunoaște cu o anumită anticipație și cu suficient de mare exactitate mărimea eforturilor economice, adică costurile de realizare a obiectivului, în schimb mărimea efectelor scontate ca urmare a realizării investiției, a rentabilității acesteia și în general a eficienței lor este rezervat doar viitorului și prezintă un anumit nivel de incertitudine și risc. După cum bine se știe, activitatea economică a unei țări se desfășoară pe ramuri, subramuri și sectoare de producție, fiecare cu specificul și condițiile concrete de muncă, care, desigur, își pun amprenta asupra modului de organizare a procesului. Corespunzător particularităților procesului de producție, se impune o metodologie adecvată de evaluare a eficienței economice a investițiilor, cu specificația că se mențin principiile generale de calcul al indicatorilor de eficiență economică, iar indicatorii specifici vin doar să completeze tabloul indicatorilor cu caracter general, de bază și suplimentari deja calculați, cu scopul de a oferi indicii suplimentare, specifice ramurii, subramurii sau sectorului de activitate.

Bibliografie:

1. V.Staicu, Dumitru Pirvu, Maria Dumitru, Marian Stoian, Ion Vasilescu, Eficienta economica a investitiilor, Editura Didactica si Pedagogica, R.A., Bucuresti 1995.
 2. Ion Vasilescu, Alexandru Gheorghe, Claudiu Cicea, Catalin Dobrea, Eficienta si evaluarea investitiilor, Editura Eficon Press, 2004.
- Surse Web: 1. Baza de date Agenția Română pentru Investiții Străine (ARIS), Raport de activitate 2004, România: www.arisinvest.ro.
2. Baza de date Asociația Mondială a Agențiilor de Promovare a Investițiilor Străine www.waipa.org.
 3. Rapoartele de progrese pe tari ale UE.